

A Fővárosi Ítéltábla a Rab és Társa Ügyvédi Iroda (**felperesi ügyvédi iroda címe** ügyintéző: dr. Rab Mária ügyvéd) által képviselt felperes neve(**felperes címe**) I. rendű felperesnek, a alperes neve... (fél címe 1; ügyintéző: jogtanácsos) által képviselt alperes nevealperes ellen kártérítés iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2013. december 4. napján meghozott, 6.P.21.068/2011/26. számú ítélete ellen az I. rendű felperes részéről 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 292.800 (kettőszázkilencvenkettőezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű felperes 1989-ben közlekedési balesetben gerincvelő sérülést szenvedett, melynek következtében paraplégia alakult ki nála. A 2006-ban bekövetkezett állapotromlásával összefüggő vagyoni és nem vagyoni káruk megtérítése iránt a II. rendű felperessel közösen 2007-ben pert indítottak az alperessel szemben. Az elsőfokú bíróság a kárigényüket az első fokon rész-jogerős 6.P.21.789/2007/17. számú ítéletével, valamint a 6.P.21.068/2011/11. számon jogerősen jóváhagyott rész-egyezség alapján részben elbírált. A rész-egyezséggel a II. rendű felperes valamennyi igénye kielégítést nyert.

Az I. rendű felperes fennmaradó keresete a napkollektor felszerelésének 1.159.414 forint többletköltsége, és ebből 400.000 forint után 2006. május 4-étől, míg 759.414

forint után 2006. június 25-étől késedelmi kamat megfizetésére irányult. Kérte továbbá az alperes marasztalását a kertjükben épített medence lefedésének 2.500.000 forintos többletköltsége és ebből 1.000.000 forint után 2010. július 8-ától, 1.500.000 forint után pedig 2010. augusztus 3-ától a kifizetésig terjedő időre késedelmi kamat megfizetésére. Keresetének ténybeli alapjaként előadta, hogy vállízületi elfajulásának további romlása víz alatti tornával és úszással késleltethető. Ezért saját költségén 1994-ben medencét építtetett. A medencéhez készíttetett beemelő szerkezet költségét az alperes peren kívül megtérítette. A medence tisztán tartása és téliesítése a folyamatos rehabilitációja szempontjából elengedhetetlen, ezért a gazdaságos melegítés érdekében 2006-ban napkollektort szereltetett fel, majd 2010-ben a medencét lefedette.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperesnek az éves uszodabérlet 80.000 forint költségét meghaladó kárigénye a káronszerzés tilalmába ütközik. Felelőssége alapján csak az indokolt költségek megtérítésére köteles, a saját uszoda létesítése pedig luxus kiadásnak számít, és nem tartozik ebbe a körbe. Arra figyelemmel, hogy a medencét a felperes tágabb családjába tartozó személyek is használják, egyébként is legfeljebb a költségek negyede lenne vele szemben érvényesíthető. Utalt arra, hogy a felperes lakóhelyén tanuszoda működik, amelynek szolgáltatásait a felperes igénybe veheti. Arra is hivatkozott, hogy a felperes medence lefedés költségének megtérítése iránti keresete a korábbi ítélettel már jogerősen elutasításra került.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Ítéletének indokolása szerint a medence lefedés költsége nem minősült ítélt dolognak. A korábbi, kiegészített ítéletével ugyanis a felperes megállapítási keresetét utasította el, ebben a vonatkozásában marasztalásra irányuló kereseti kérelmet a felperes csak a megismételt eljárásban terjesztett elő. Kifejtette, a perben azt kellett vizsgálnia, hogy a medence lefedés és napkollektor felszerelésének a költsége összeegyeztethető-e az I. rendű felperes Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján fennálló kárenyhítési kötelezettségével. A kirendelt orvosszakértő véleménye alapján megállapította, hogy az I. rendű felperes úszni nem képes, segítség nélkül nem tudja magát a víz felszínén tartani. A vízben felügyelet mellett végezhet mozgásgyakorlatokat, melyek közérzet javító hatásúak lehetnek, és segíthetnek abban, hogy állapota ne rosszabbodjon. Utalt arra, hogy a **B.-i Tanuszoda** lehetőséget biztosít mozgáskorlátozott személyek uszoda használatára is, a belépőjegy ára pedig 300 forint, kísérő részére 50 forint. A felperesnek nincs szüksége 4 x 9 méteres medencére, a víz alatti torna helyigénye ennél lényegesen kisebb. A felperes a saját döntése alapján nem nyilvános uszodában végzi a víz alatti tornát, hanem köztudomásúan magas költséggel medencét építtetett a kertjében. Az ezzel kapcsolatos, valamint a medence fenntartásával járó költségek azonban nem terhelhetők az alperesre. Az alperes csupán a víz alatti tornával szükségképpen felmerülő költsége megtérítésére köteles. Felperesnek két kísérő költségét is figyelembe véve, heti négy alkalomra számolva évente 83.200 forint költsége merülne fel. Ehhez képest követelésének összege hozzávetőleg 44 évnyi uszoda költségnek felel meg. Utalt arra is, hogy a kísérőkkel kapcsolatos további

költség azért sem vehető figyelembe, mert a felperes a saját medencében sem képes egyedül a vízben tartózkodni. Álláspontja szerint az a körülmény, hogy az alperes korábban megtérítette a medencébe beemelő szerkezet költségét, nem értékelhető akként, hogy elismerte volna a perbeli beruházással együtt járó költségeket is. Mindezek miatt a felperes keresetét megalapozatlannak találta. Utalt arra, hogy a felperes egyösszegű kárigényt terjesztett elő a napkollektor és medence lefedés többletköltségére vonatkozóan, gyógyúszással kapcsolatos járadék-igényt nem érvényesített, ezért a Pp. 215. § alapján nem kötelezhette az alperest az évi 80.000 forint járadék megfizetésére.

Az ítélettel szemben az I. rendű felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan az alperesnek 2006. június 25-étől véghatáridő nélkül évi 250.000 forint uszodaköltség-járadék és a lejárt járadék után 2010. április 1-jétől késedelmi kamat megfizetésére kötelezését, harmadlagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Fellebbezésében kiemelte, hogy a medencét olyan időpontban létesítette, amikor úszás-lehetősége csak B.-en lett volna, kiszolgáltatottsága és járadékának alacsony összege miatt azonban az nem volt számára elérhető. A medence kialakításával tehát kárenyhítési kötelezettségének tett eleget. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által végzett gazdaságossági számítás téves, mert a medence létesítése óta eltelt 19 évre uszodaköltséget nem érvényesített, ami alperesi oldalon megtakarításként jelentkezik. Kiemelte, hogy kialakult terápiás rendjéhez hozzátartozik a heti négy alkalommal történő gyógytorna és vizes rehabilitáció. A b.-ii tanuszoja csak 2009. óta működik, és hetente csupán két alkalommal tudnának számára lehetőséget biztosítani, az otthon megszokott és az ízületeinek is megfelelő 34-37 °C helyett maximum 27 °C víz hőmérséklet, és a vízi tornára kijelölt úszósávra vonatkozó 2000 forint óránkénti felár mellett. Utóbbi számára évente 416.000 forint plusz költséget jelentene. A helyi uszodában tehát a feltételek semmilyen szempontból nem adták az általa kiválasztott heti négy időpontban történő vizes rehabilitációhoz. Az uszodai körülmények a zsúfoltságra, a helyhiány miatti alkalmazkodásra is figyelemmel, az otthoninál lényegesen kedvezőtlenebbek. Állította, hogy a medencébe való beemelő szerkezet költségeinek megtérítésével az alperes az otthoni gyógyúszását támogatta. Figyelemmel arra, hogy a helyi uszoda vezetője a saját, valamint az alperes külön megkeresésére egymásnak ellentmondó válaszokat adott, az uszoda igénybevételeinek feltételei és költségvonzata tekintetében szükségesnek tartotta további bizonyítás lefolytatását. Utalt arra, hogy a kárenyhítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett azzal, hogy a medence létesítésének költségét, valamint a vízfogyasztás, a karbantartás és a víztisztítás többletköltségeit sem érvényesítette az alperessel szemben. Felelőssége alapján azonban alperesnek a megosztást követően rá háruló többletköltségekért helyt kell állnia, ennek hiányában ugyanis a károkozó oldalán jogalap nélkül gazdagodás következne be.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az uszodaköltség-járadék iránti igénynek a másodfokú eljárásban való előterjesztése a keresetváltoztatás Pp. 247. § (1) bekezdése

szerinti tilalmába ütközik. A felperesnek az alperesi oldalon bekövetkezett költség-megtakarításra történő hivatkozása pedig a havi 400.000 forintot meghaladó összegben folyósított költségpótló járadékokra tekintettel nem helytálló.

A fellebbezés nem megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelemben bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, mert annak első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdése].

Az elsőfokú bíróság által elbírált kereset a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése alapján egyösszegű kártérítés fizetésére irányult, melynek ténybeli alapját az I. rendű felperes kertjében létesített medence folyamatos használatát biztosító beruházások költségei képezték. Az I. rendű felperes azonban a fellebbezésében vagylagosan a Ptk. 355. § (3) bekezdése szerint már járadék megállapítását is kérte az uszodával, illetve vízi tornával kapcsolatos költségei fedezésére.

Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a másodfokú eljárásban előterjesztett járadék-igény a keresetváltoztatás tilalmába ütközik, és annak érdemi elbírálását a Pp. 247. § (1) bekezdése nem teszi lehetővé. Az I. rendű felperes által indítványozott további bizonyítás lefolytatásának kizárólag a másodlagos kereseti kérelme szempontjából lett volna jelentősége. Figyelemmel azonban arra, hogy a járadék-igény megalapozottságát az ítéltábla nem vizsgálhatta, a bizonyítási eljárás kiegészítésére sem volt szükség [Pp. 252. § (3) bekezdése].

Az ítéltábla ezért az elsőfokú ítéletet az I. rendű felperes elsődleges fellebbezési kérelme alapján érdemben bírálta felül. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, és az annak alapján hozott döntést helyesnek találta, a döntés indokaival azonban a következők miatt nem teljesen értett egyet:

A Ptk. 355. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

A (4) bekezdés kimondja, hogy kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést, és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a baleseti eredetű állapotrosszabbodásával összefüggésben keletkezett károk bizonyítása az I. rendű felperest terhelte.

Az elsőfokú bíróság a felmerült költségek megtérítésére irányuló kereset elutasítását az ítéletében levezetett gazdaságossági megfontolásokkal és a kárenyhítési kötelezettség elmulasztásával indokolta. Az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak ezt az

álláspontját nem osztotta. A kárenyhítési kötelezettség lényege ugyanis, hogy a károsult a kár elhárítása vagy csökkentése érdekében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, következménye pedig az, hogy az ebből eredő kárát maga viseli. A károkozótól csak ezt meghaladó részben követelheti kárának megtérítését, vagyis közöttük kármegosztásnak van helye. A Ptk. 340. § (1) bekezdésének alkalmazása esetén a károkozó marasztalására sor kerül, csak éppen a károkért nem teljes egészében, hanem a bíróság által meghatározott arányban felel.

Az elsőfokú bíróság arra helytállóan utalt ítéletében, hogy a felperesnek a medencébe való beemelése szolgáló szerkezet költségének a megtérítéséből nem következett a medence téliesítésével felmerült kiadások megalapozottsága. Ennek oka, hogy a beemelő-szerkezet költsége a baleset hiányában bizonyosan nem merült volna fel, ellenben az nem volt kizárható, hogy a felperes a medencével kapcsolatos beruházást a baleset hiányában is megvalósította volna. A beruházással felmerült kiadásainak a megítélése során ezért abból kellett kiindulni, hogy azok - a felperes előadása szerint - a károsodása következményeinek csökkentéséhez voltak szükségesek [Ptk. 355. § (4) bekezdése]. A kártérítés összegét pedig úgy kell megállapítani, hogy az a károsultat a károsodás előtti helyzetbe hozza [Ptk. 355. § (1) bekezdése]. Ennek során a károsodás folytán a károsultnál bekövetkezett vagyonmódosulást egységesen kell vizsgálni: a káronszerzés elkerülése érdekében nem mellőzhető a vagyoncsökkenés mellett esetleg bekövetkezett vagyongyarapodás értékelése sem.

A medencével kapcsolatos költségek a felperes vagyonát csökkentették ugyan, de a beruházások eredményeként ingatlanának forgalmi értéke egyúttal bizonyosan gyarapodott is. A felmerült költségek ezért csak annyiban minősülhetnek kárnak, amennyiben azok az értéknövekedés mértékét meghaladták. Arra nézve nem merült fel adat a perben, hogy az ingatlan forgalmi értékének növekedése milyen mértékű. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási teherre vonatkozóan a feleket megfelelő tájékoztatásban részesítette, ami lehetővé tette az ítéletábra számára a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a kár bizonyítatlanságának a bizonyításra köteles felperes terhére való értékelését.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét az ítéletábra a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az I. rendű felperese fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az köteles az alperes képviselőjével felmerült másodfokú perköltségét megtéríteni. A feljegyzett fellebbezési illetéket a felperes költségmentességére figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

B.-, 2014. november 18.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

Dr. Csóka István s. k.
s. k.
előadó bíró

Dr. Lente Sándor
bíró

A kiadmány hitelül:
Hilcz Ádámné
tisztviselő